

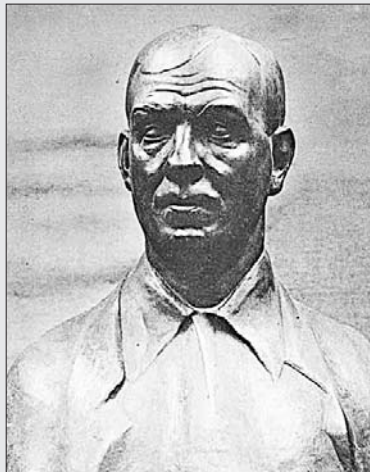
НЯСТОМНЫ РЫЦАР ТЭАТРА

Навуковая канферэнцыя, прысвечаная 130-годдзю з дня нараджэння першага народнага артыста Беларусі Уладзіслава Галубка, адбылася 15 мая. Наш выдатны суайчыннік, гігант беларускасці, якому было даравана лёсам стаць вялікім драматургам, рэжысёрам, акцёрам і мастаком свайго ўласнага тэатра, на жаль, раздзяліў сумны лёс адраджэнцаў 20-х гадоў XX стагоддзя.

Уладзіслаў Галубок (сапр. Голуб Уладзіслаў Іосіфавіч) нарадзіўся на станцыі Лясная Баранавіцкага раёна Брэсцкай вобласці ў сям'і рабочага-чыгуначніка. Літаратурную дзейнасць як паэт і празаік пачаў у 1908 годзе. З 1917 года выступаў як драматург. Ён напісана каля 40 п'ес («Апошняя спатканне», «Пісаравы ім'яніны», «Ганка», «Пінская мадонна»). Гэта пераважна меладрамы, камедыі, вадэвілі, фарсы. У творах аб мінулым Галубок расказваў пра сацыяльную няроўнасць людзей, раскрываў непрымірымых канфлікты паміж беднымі і багатымі, паказваў цяжкі лёс простага чалавека. У п'есах на сучасныя тэмы востра выказваўся супраць несумленнасці, свярджай высокія маральныя нормы чалавечых паводзін. Ён праводзіў вялікую культурна-асветніцкую работу сярод насельніцтва, веў у тэатры педагагічную дзейнасць.

У 1920 годзе ў Мінску Галубок арганізаваў творчы калектыў – Труп беларускіх артыстаў – і яго шматгранны талент зайграў яшчэ яскравей. Гэта быў глыбока самабытны, непаўторны тэатр. Самабытнасць яго заключалася ў тым, што ён вырастаў з народнай творчасці. Сінтэтычны характар пастановак, дзе прысутнічалі і спевы, і танцы, быў адметнасцю тэатральнага калектыву Уладзіслава Галубка. Ён стаў працігвальнікам творчых прынцыпаў Ігната Буйніцкага ў новых умовах. У 1928 годзе яму першаму ў рэспубліцы было прысвоена званне Народнага артыста.

Вядомы як рэжысёр, драматург, акцёр, музыкант, ён ніколі не сядзеў без працы. У паездках, на гастролі, у вольны ад рэпетыцыі час пісаў эцюды, маляваў беларускую прыроду: рэкі, жытнёвыя палі, балоты і сенажаці. Адным словам – усё, што трапляла ў поле зроку мастака. Афармляў пастаноўкі

ўсіх сваіх п'ес. Шмат удзельнічаў у шэрагу рэспубліканскіх мастацкіх выстаў. Але раптам здарылася страшнае: у 1937-м Галубок быў рэпрэсаваны. І толькі ў 1957 годзе яго рэабілітавалі пасмяротна.

На канферэнцыі, прысвечанай вядомаму суайчынніку, прысутнічалі навуковыя супрацоўнікі АДДЗЯлення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К.Крапівы, Інстытута мовы і літаратуры імя Я.Коласа і Я.Купалы, Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Я.Коласа.

Старт канферэнцыі даў дырэктар Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К.Крапівы член-карэспандэнт НАН Беларусі Аляксандр Лакотка, які звярнуўся з вітальнымі словамі ад імя ўсіх арганізатараў мерапрыемства. «У гэты ўрачысты дзень канферэнцыя, прысвечаная 130-годдзю з дня нараджэння Уладзіслава Галубка, вельмі актуальная, таму што яна падкрэслівае і значнасць яго асобы ў гісторыі тэатра і грамадства, і значнасць культурнай спадчыны сваёй краіны для кожнага з нас», – адзначыў Аляксандр Іванавіч. Так, высакародную дзейнасць Уладзіслава Галубка выразна відаць і сёння, калі напачатку новага тысячагоддзя, як і стагоддзе назад, нам вельмі патрэбныя такія чалавечыя якасці, як працавітасць, духоўнасць, вернасць сваім абавязкам.

Галоўны навуковы супрацоўнік аДДЗЯ беларускай літаратуры XX-XXI стагоддзяў Інстытута мовы і літаратуры імя Я.Коласа і Я.Купалы доктар філалагічных навук, прафесар, член-карэспандэнт НАН Беларусі Сцяпан Лаўшук адзначыў, што часам нейкім чынам мы не здольны шанаваць сваіх найлепшых «сыноў», але такая постаць, як Уладзіслаў Галубок, забываюць ні ў якім разе не будзе падлягаць.

Галоўны навуковы супрацоўнік аДДЗЯ тэатральнага мастацтва Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К.Крапівы

доктар мастацтвазнаўства, прафесар Рычард Смольскі разважаў: «Сучасны стан не толькі тэатра, але і наогул усёй сучаснай беларускай мастацкай культуры выклікаў бы ў Галубка самыя разнастайныя і вельмі складаныя пачуцці, але найперш, мне ўяўляецца, ён, безумоўна, парадаваўся бы за дасягненні дзячаў беларускага тэатра, кінамастацтва, музыкі, выяўленчага мастацтва, якія дастойна прадстаўляюць нашу культуру на шматлікіх міжнародных імпрэзах».

Эмацыянальна і дасканалы аб уплыве Галубка на творчасць сучасных беларускіх драматургаў гаварыў сакратар Саюза пісьменнікаў Беларусі Георгій Марчук: «Уся беларуская драматургія, дзякуючы Галубку, рушылася ў двух накірунках: меладрама і камедыя. У нашай драматургіі няма трагедыі. Відаць, такі характар беларуса – не трэба яму апошняга».

Увогуле, слухаючы кожнага з вышэйпералічаных арганізатараў або астатніх, усё больш адчуваеш, што маеш нешта непамерана магутнае, неацэннае: сваю гісторыю, культуру, гонар за таленавітых суайчыннікаў, і ў той жа час робіцца сумна ад таго, як часам жорстка лёс распараджаецца з тымі, хто сумленна служыць працы, народу і Радзіме. І менавіта дзякуючы такім людзям, як Уладзіслаў Галубок, мы маем магчымасць «людзмі звацца».

Анэлія ЛАПКОЎСКАЯ